

RADA VLÁDY PRO SENIORY A STÁRNUTÍ POPULACE

Z á p i s

z 52. zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace

konaného dne 14. prosince 2023 od 12:30 hod. hybridní formou

Přítomnost členek a členů vč. on-line: 16 osob, Q:15

Prezenční listina, sekretariát Rady

Program:

- 1) Zahájení Rady
- 2) Schválení programu, schválení zápisu z 51. zasedání
- 3) Zákon o podpoře v bydlení – prezentace Mgr. Freitas Lopesová
- 4) Aktuality MPSV – dotazy
- 5) Návrh plánu činností na rok 2024
- 6) Diskuse, závěr

K bodu č. 1:

Zasedání zahájila místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová, omluvila pana ministra, který se nemůže z důvodu časového vytížení dostavit. Přítomna je nadpoloviční většina členek a členů, včetně zástupců s plnou mocí, Rada je usnášeníschopná.

K bodu č. 2:

Program zasedání Rady byl členům a členkám rozeslán spolu s pozvánkou dne 27.11.2023, na zasedání byl schválen všemi přítomnými. Zápis z 51. zasedání Rady byly členům a členkám rozeslány rovněž 27.11.2023, na zasedání Rady byl schválen všemi přítomnými.

Členkám a členům Rady sděleno, že Mgr. Jiří Putna ukončil pracovní poměr u Svazu průmyslu a dopravy ČR, nový člen ještě nenavržen, za Svaz se bude dočasně účastnit jako host Mgr. Dagmar Kužvartová. Tento návrh byl přijat všemi přítomnými, s tím, že Svaz bude zaurgován, aby navrhl nového člena či členku Rady.

Návrh nového stálého hosta Rady Mgr. Ilonu Štorovou, předsedkyni, statutární zástupkyni Asociace nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje. Asociace sdružuje 100 členských organizací, část z těchto organizací se věnuje podpoře zdravého a aktivního stárnutí, zejména Age management z.s., založená v roce 2013, předsedkyně Mgr. Ilona Štorová. Zároveň navrhujeme její členství v Pracovní skupině pro seniory a otázky stárnutí, pokud ji dnes odhlasujeme, od příštích setkání již zúčastní Rad i Pracovní skupiny pro seniory a otázky stárnutí. Tento návrh byl přijat všemi přítomnými.

K bodu č. 3:

Z časových důvodů místopředsedkyně Rady, která se pro jednání Legislativní Rady vlády omluvila z další účasti, byl projednán za její přítomnosti bod Aktuality, původně v programu bod č. 4.

Dle domluvy na minulém zasedání-aktuality nebudou představovány prezenčně na zasedáních, byly zaslány spolu s pozvánkou a programem v písemné podobě emailem všem členkám a členům Rady, také hostům, dne 27.11.2023. Místopředsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová zároveň informovala, že Akční plán Straps byl schválen vládou dne 29.11.2023 (po rozeslání aktualit), poděkovala za součinnost, v posledním znění byl Radě rozeslán emailem. Dotazy, případně diskuse k aktualitám, nebyly vzneseny.

K bodu č. 4:

Předsedkyně Rady paní vrchní ředitelka Mgr., Bc. Zdislava Odstrčilová předala slovo 2.místopředsedkyni Rady paní Mgr. Kláře Šimáčkové Laurenčíkové, která se ujala vedení Rady a přivítala paní náměstkyni Mgr. Zuzanu Freitas Lopesovou, která formou prezentace představila návrh zákona o podpoře v bydlení. Prezentace bude členkám a členům rozeslána elektronicky.

Po prezentaci proběhla diskuse:

Mgr. Iva Kuchyňková, Charita ČR – žádá zaslat prezentaci e mailem a dále se dotazuje, zda jsou veteráni cílovou skupinou zákona o podpoře v bydlení? NM Freitas Lopesová sděluje, že ano, jsou cílovou skupinou, také např. ohrožené děti, vícečetné rodiny, osoby po výkonu trestu, adt. Cílové skupiny byly předmětem široké diskuse.

Ing. Libor Helis, SMO – kontaktní místo pro bydlení – kdo je bude zajišťovat – sociální pracovník nebo jakákoliv pověřená osoba? NM Freitas Lopesová sděluje, že se bude místně mapovat bytová nouze a dle lokálních podmínek se budou napočítávat úvazky, obecně to bude ten, koho určí tajemník obce. Bude možné využít stávající úvazky, rovněž bude možné je navýšit dle konkrétní situace.

Mgr. Ing. Martin Zelený, Ph.D., ČSÚ – k centrálnímu registru uvádí velkou bolest, chybí statistická data, chybí data o bytovém fondu, v kontextu sčítání data pokrývají pouze obydlené byty, kde jsou sečteny osoby jednou za 10 let. V současné době se jedná o potřebě evidence bytů. Jsme jedna z mála zemí, kde tato data nemáme. NM Freitas Lopesová uvádí, že vytváříme vlastní evidenci bytů, a to těch, které budou do evidence zařazeny. V rámci mapování bytové nouze budou muset kontaktní místa pro bydlení mapovat bytovou nouzi, budou zjišťovat počet bytů v lokalitě. NM Freitas Lopesová navrhuje setkání s ČSÚ k evidenci, která vzniká jako nová aplikace na MPSV, jak propojit databáze k bytům, tak žadatelům. ČSÚ také vítá kontakt a spolupráci k dané problematice.

Mgr. Klára Gramppová, Elpida – dotaz na pracovníky kontaktního místa pro bydlení, kteří nemusí být nutně sociální pracovníci? NM Freitas Lopesová sděluje, že prvotní kontakt nemusí být se sociálním pracovníkem, ale bude vždy garance sociální práce, tzn. bude minimální provazba, Pro výkon asistence a dále např. pro výkon šetření půjde vždy o sociálního pracovníka. Zákon toto rozpracovává, také se připravuje vzdělávání.

Jana Ouředníčková, Senioři ČR – dostavila se v průběhu zasedání, neumí si představit, jaké byty se do databáze dostanou? NM Freitas Lopesová sděluje, že půjde o obecní byty (obce po vložení bytů do systému dosáhnou na garantovanou podporu – finanční motivace) a také fond garantovaného bydlení-soukromé byty (obec bude garantovat, že poskytne asistenci a že bude garantovat škody). V ČR je potřeba zajistit jednotný systém. Zákon zná různé typy opatření. Paní Jana Ouředníčková dále uvádí, že vždy bude více potřebných, než bytů. Někteří občané nedokážou byt hradit. Místopředsedkyně Rady Mgr. Klára Šimáčková Laurenčíková uvádí, že garantované bydlení se osvědčilo, ale doposud chybí systémový nástroj. Zákon má potenciál, není nadále možné, aby lidé v život ohrožující situaci neměli řešení. NM Freitas Lopesová sděluje, že na MMR si jsou vědomi nedostatku bytů, chystají dotační programy a bylo např. vyjednáno 8 mld. Kč na výstavbu bytů z Národního plán obnovy, dále např. MF chystá tzv. cenové mapy – půjde o stanovení limitů částek za bydlení. Postupně se budou řešit problémy, které zde existují 30 let. Co se týká lidí přicházejících např. z ulice, z ubytoven, tedy těch, kteří ztratili návyky, těch se týká asistence, což jsou odborníci, kteří se specializují na to, jak u lidí, kteří ztratili návyky, jak je naučit znovu bydlet. Čísla z projektu ukazují, že 85 % - 90 % lidí si bydlení udrží a úspěšnost je velká.

Mgr. Martin Šimáček, MMR - v tuto chvíli jsou v přípravě podpory pro dostupné bydlení, např. z Národního plánu obnovy, Státní fondu rozvoje investic, jde o výkup a výstavbu, pro obce i ostatní žadatele bude paleta finančních nástrojů pro doplnění bytového fondu. Dále uvádí, že z regionálních operačních programů, bude v lednu a únoru MMR vypisovat výzvy pro sociální bydlení za specifických podmínek pro nejzranitelnější osoby. V rámci implementace Sociálně klimatického fondu, který umožní reagovat a zohlednit oblast

bydlení, tam kde dochází k transformaci z uhlíkové na bezuhlíkovou ekonomiku. Dále kvituje zapojení trhu do přístupu k bydlení. Garanční fond má velký potenciál. Přínos představované normy pro samotné fyzické bydlení je až poslední nástroj pro řešení situace bydlení. Neopomínejme poradenství, dávkové podpory atd., řetězení nástrojů. Poděkování paní místopředsedkyně Mgr. Kláry Šimáčkové Laurenčíkové za spolupráci týmu MMR a týmu MPSV ve spolupráci za přípravu zákona vedoucí k odstraňování fenoménu nejen bezdomovectví, ale i ústavní výchovy malých dětí. Současně se dotazuje, kdo má v gesci metodickou podporu? NM Freitas Lopesová sděluje, že zákon jasně stanoví, že gesci ke kontaktním místům pro bydlení a garantovanému bydlení má MMR, k asistenci MPSV.

Ing. Libor Helis, SMO – v našich podmínkách není reálné skloubit normu s praxí na ORP od 1.1.2025. NM Freitas Lopesová sděluje, že souběžně s legislativním procesem běží projekt sociální bydlení. V mnoho městech je podpora bydlení již realizována, již se pracuje na příslušných metodikách, kurzech na vzdělávání.

NM Freitas Lopesová se loučí s nabídkou zaslání dalších dotazů písemnou formou.

Paní místopředsedkyně Mgr. Klára Šimáčková Laurenčíková děkuje za představení zákona i za dotazy a komentáře.

Mgr. Martin Šimáček, MMR - doplňuje, že na mnoha místech jsou již kontaktní místa pro bydlení funkční, nabízí čerpání praxe a přípravu na implementaci zákona.

K bodu č. 5:

Plán činnosti na rok 2024 - navržená témata

- reforma dávkového systému, redesign dávek (návrh MPSV)
- změny související se zákonem o sociálních službách (návrh MPSV)
- sociálně zdravotní pomezí (návrh MPSV)
- demografické změny seniorské populace (návrh ČSÚ)
- význam jídla ve vyšším věku (návrh pí Eva Ferarrová, FF UK, antropologie jídla)
- Metodika ŠIROKÁ DEFINICE A TYPOLOGIE SENIORSKÉHO ABUSU. Fenomén týrání, zneužívání, zanedbávání a dalšího nevhodného jednání a zacházení s muži a ženami ve vyšším věku (EAN). Typologie, detekce, intervence a prevence (návrh pí Lucie Vidovičová za autorský tým, který tvoří + p Zdeněk Kalvach, p Jan Lorman, pí Jaroslava Prchalová; ve spolupráci s MPSV)
- Kvalita života seniorů 80+, možnosti jejich společenského využití, význam spolupráce místních samospráv s touto skupinou nejstarších občanů, vytváření podmínek pro jejich veřejnou činnost-pozitivní vliv na jejich zdraví (návrh pí Ouředníčková, Senioři ČR)

Dotaz na další návrhy z jiných rezortů a dalších členek a členů a hostů Rady? Žádné další návrhy nebyly vzneseny. Uvedené návrhy témat byly přijaty všemi přítomnými.

K bodu č. 6:

Paní místopředsedkyně Mgr. Klára Šimáčková Laurenčíková sdělila

- Informaci z Výboru pro práva starších lidí (Výbor zřízený pod Radou vlády pro lidská práva Úřadu vlády ČR) – chystaná reakce Výboru na články novinářů k návrhům na omezení volebního práva seniorů – Výbor navrhuje reagovat dopisem „Proč nemá diskuse o omezování volebního práva seniorů či jakékoliv jiné skupiny osob v demokratickém státě co dělat“, dopis ještě nemá finální podobu, není k rozeslání, pouze informace.
- Zákon o seniorech a prevence stigmatizace seniorů jsou v plánu činnosti Úřadu vlády ČR ve spolupráci s dotčenými resorty, a to na základě schváleného Akčního plánu Straps
- Podklad s čísly o vývoji a stavu financování sociálních služeb byl rozeslán členkám a členům Rady dne 1.12.2023 (dodal Odbor koncepce sociálních služeb a sociální práce MPSV).
- Doplnění aktuální informace-dotační titul pro poskytovatele sociálních služeb bude dnes zveřejněn po podpisu pana ministra. Dotace obdržíte v 1.Q 2024.

Diskuse

Paní Jana Ouředníčková, Senioři ČR sdělila souhlasné stanovisko s odůvodněním, všichni stárneme, stane se to i nám.

Ing. Libor Helis, SMO – za SMO nebyl nikdo přizván k projednávání novely zákona o sociálních službách, jaké budou další procesy v postupu prací? Paní místopředsedkyně sdělila, že bude poptán Odbor koncepce sociálních služeb a sociální práce MPSV a informace bude členům a členkám zaslána.

Paní místopředsedkyně Mgr. Klára Šimáčková Laurenčíková poděkovala za zasedání a jednání ukončila.

Zasedání trvalo cca 1,15 hodiny

V Praze dne 14. prosince 2023 zapsala Mgr. Jana Řeháková Fučíková, tajemnice Rady, jana.rehakova2@mpsv.cz.